

De Heraut

door de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentieën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.
Inzendingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 22 Augustus 1915. N°. 1961.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertentie: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elken regel meer f —.20. Aanvragen en vermelding van leidegaven f —.12 per regel.

„De gebeden aller heiligen“.

En er kwam een andere Engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerkes gegeven, opdat hij het met de gebeden aller heiligen soude leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is.
Openb. 8: 3.

De gebeden, die van deze aarde voor God opgaan, zijn in de zichtbare Schepping iets geheel eenigs. Van de onzienlijke sferen der engelen spreken we nu niet, maar, de Schrift kent op zonn, maan noch starren creaturen, die Gods verborgen omgang kennen en alzoo bidden. Het is wel anders gegist, en met name van de planeet Mars heeft men gewaand, het in vergezicht anders waar te nemen. Maar al dit gissen liep op minder dan niets uit, en nog steeds blijft 't als van ouds: Schepselen die bidden, draagt alleen onze kleine aarde.
Nog nauwer zelfs klemt dit, zoo ge merkt op wat de Engel, in Openb. VIII: 3 en 4, noemt: de gebeden der heiligen. Er wordt zooveel vernemelijk gebeden, wat hier niet meetelt, meegebeden met wat een ander overvloed bidt, vaak met afgedoolde zinnen. Dan nog wordt er van overal op aarde gebeden uit zelfzucht. Hier daarentegen is alleen sprake van de gebeden der heiligen.

Overdrijf dit nu niet. Neem eenvoudig het Onze Vader, en vraag u af, of ge dit door Jezus u op de lippen gelegde gebed, zoo als Jezus het gaf, oprechtelijk in de u gegeven volgorde na kunt bidden. Dan immers staat in uw bidden, niet uw behoefte, zelfs niet uw nood en zorg, maar de zake Gods op den voorgrond: „Uw naam worde geheiligd, uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede!“ Dan, heel even, één korte bede, doch ook om niets meer dan het dagelijksch brood. Voorts de bede om geestelijke genade in de vergeving uwer zonde, en de bewaring voor den Booze. En dan ten laatste weer het u verliezen in het Koninkrijk van God, in de kracht Gods en de heerlijkheid Gods, kortom, het u opheffen in het eeuwige!

Wie nu zoo bidden kan, en zoo ook daadwerkelijk bidt, omdat 't alzoo uit zijn hart voor God opwelt, die is een heilige, en al wat op aarde, saam of met anderen, uit een daaraan geëvenredigde zielsverwachting van den Drie-eenigen, in Jezus' naam, wordt afgeden, vormt over heel de wereld saamgenomen, wat de Engel aanduidt als „de gebeden aller heiligen“; en het zijn deze gebeden, die niet verlichtigen met den klank van het woord, maar die op het reukaltaar, dat voor Gods troon staat, de zielsgesur van alle geloovigen voor God Drie-eenig uitademen.

Die gebeden verveluchten niet, maar blijven van het altaar der gebeden, om verhooring roepen naar God.

Die gebeden aller heiligen sluiten den nood van elken morgen en van elken avond niet buiten. In alle verlegenheid mag ons roepen om redding en om hulpe tot onzen God uitgaan, en onze Vader die in de hemelen is, luistert ook naar zulk noodgeschrei, en verhoort het. Maar het is toch dat niet waarin de gebeden van alle heiligen samenvloeien. Al die noden doch loopen uiteen en zijn aan de ongelooovigen met de heiligen gemeen. Bijplotselinge schipbreuk is 't één kreet om redding, die uit aller zielsbeklemming opgaat, maar dan zonder onderscheid, of wie dreigt te verdrinken een heilige, dan wel een Godslasteraar is.

De „gebeden aller heiligen“ zijn iets wat de noodkreeten der leden van de wereld nooit zijn kunnen. Het kort begrip van deze gebeden der heiligen is in het slotwoord van heel de Schrift vervat: „Kom, Heere Jezus, ja, kom haastelijk!“

Daar bidt een ordinaire ziel nooit om. Zulk een ordinaire ziel ziet, zelfs in haar teederste, ernstigste oogenblikken, nooit verder dan haar eigen westerven uit deze wereld. Maar ze is niet bezig met het einde. Niet met het eindelijk dan toch doorbreken van de glorie en de majesteit Gods.

En juist dit is in de gebeden aller heiligen de hoofdzak.

Hoe Satan's macht finaal en voor goed zal gebroken worden. Hoe de godslasteraars ten laatste zal verstommen. Hoe de gruwel der ongerechtigheid zal worden te niet gedaan. Hoe alle vijanden Gods ten slotte voor den Heilige bukken zullen. En hoe, als de strijd zal volbreken zijn, God Drie-eenig, in den triomf van Christus, zegpralen zal over alle demonische krachten. Dat alles ligt in het: „Kom, Heere Jezus!“

en dat is 't wat „de gebeden aller heiligen“, al met heiligen zielhartstocht, zonder verdraging van hun God afsmeeken.

Er is iets in hen van wat de Psalmist uit zijn ziel laat komen: „Zou ik niet haten, Heere, die u haten?“

Er is in de gebeden der heiligen dat ongeduld, die hartstocht, die om het einde roept, opdat Gods glorie moge ingaan.

Zon, maan en starren kennen dit meeleven met God niet. Zij glanzenzijn majesteit u tegen, maar verstaan het worstelen van God met Satan niet. Leeuwerik en nachtegaal zingen Gods grootheid uit, maar in louter klank zonder bezieling. En zelfs onder de tienmaal tienduizenden die deze aarde bewonen, zijn ze slechts weinigen, die met God meeleven, die lijden om den hoon door Satan en mensch hun lieven God aangedaan, en die 't schier niet uit kunnen staan, dat 't zo lang duurt en aanhoudt, eer hun God alle demonische krachten voor eeuwig in den pool des vuurs neerstort.

Maar uit „de gebeden allen heiligen“ klinkt die diepe zieltoon op. O, God, maak er een einde aan! O, God, laat 't uit wezen! O, God, breek door met uw heiligen toorn, opdat de triomf van uw heiligen Naam over heel uw Schepping uitga!

Lees het maar heel de Schrift door: daar komt altoos weer het kort begrip van de gebeden der heiligen op neer. Voor wie 't bidden kan, zooals het gebeden worden moet, staat in het Onze Vader niet anders.

Maar zulk bidden leert alleen de nood! Vandaar in de Psalmen zoo diep-reurende gebeden. Vandaar dat Jezus ons zulk een Onze Vader gaf.

Kwam dan de nood, dan heeft telkens weer heel Jezus Kerk alzoo gebeden.

Ook nu, onder den bangen wereldkrijg, gaan er zoo weer gebeden op.

Voeg u dan toch ook zelf bij de heiligen Gods, die alzoo 't bidden verstaan!

Dr. A. K.

Officieele Berichten.

Kort verslag van de vergadering der classis Amersfoort, gehouden te Amersfoort op Dinsdag 6 Juli 1915.

De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze door Ds. Munnik geopend.

De credentiebrieven worden nagezien en in orde bevonden. Aan een tweetal Diakenen wordt keurstem verleend.

De praeses richt een hartelijk welkomwoord tot Ds. Horjus, die voor het eerst de vergadering bijwoont.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

De stukken van Ds. Rollofs, beroepen predikant van Veenendaal, worden nagezien en in orde bevonden.

Ingekomme is emeritaatsaanvraag van Ds. Knoll van Nieuw-Loosdrecht. Deze zaak wordt in handen gegeven van eene commissie, bestaande uit de heeren Ds. Teerink, van Arkel en ouderling Ruitenberg.

Iszake de institutering van de kerk te Achterveld wordt een commissie benoemd, die op de volgende vergadering rapport zal uitbrengen.

In deze commissie worden benoemd de pred. Donner, de Jager en Meijnen, en de ouderlingen v. d. Woerd en van Ruller.

Ds. Teerink brengt rapport uit van de gehouden particuliere Synode.

De collecten worden geleid.

Bij de rondvraag naar art. 41 wordt aan enkele kerken advies gegeven.

Regeling der vacatuurburenen: Maartensdijk: DD. Knoll, Horjus, Offringa, Munnik en Meijnen; Renswoude: DD. Donner, de Jonge, de Jager en Van Arkel.

Roepende kerk van de volgende vergadering, die D. V. den tweeden Dinsdag in October zal gehouden worden, is de kerk van Busnachten.

De praeses sluit de vergadering. De assessor gaat voor in dankzegging.

Namens de classis,

Ds. J. G. MEIJNEN, assessor.

Kort verslag der Vergadering van de Classis Brielle op 4 Aug. 1915.

Door Ds. Dekker wordt de vergadering op de gewone wijze geopend.

Uit de credentiaalen blijkt, dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn. Twee afgevaardigde diakenen ontvangen keurstem.

Ds. Dekker is praeses, Ds. v. Velzen, assessor, Ds. Esselink, scriba.

De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

Ds. v. Lummel deelt mede, dat hij zich vergist heeft in den datum van de vergadering der Classis Schiedam, en daardoor niet op de vergadering geweest is ten einde een verzoek om hulp in den D. d. W. te bepleiten. De vergadering verzoekt Ds. Erw. alsnog op een volgende

vergadering der Cl. Schiedam die taak te vervullen.

Bij monde van br. Klok wordt rapport uitgebracht van de laatste Ouden Prov. Synode. Met dank aan den rapporteur voor kennisgeving aangenomen.

Door zeer bijzondere omstandigheden heeft de kerkvisitatie niet kunnen plaats vinden, zoo dat hiervan geen rapport kan uitgebracht worden. Besloten wordt, dat de kerkvisitatie nu zal geschieden in 't laatste van October.

Ingekomme is een afschidsbrief van Dr. Esser, miss. D. d. W., waarin Zs. Erw. tevens zich aanbeveelt in de voorbede der kerken. Dit hartelijk schrijven zal door den scriba worden beantwoord.

Rondvraag naar Art. 41 levert niets bijzonders te vernemen op.

Na breedvoerige bespreking van een voorstel van Br. Pool inzake Evangelisatie wordt het volgende voorstel van Ds. v. Lummel aangenomen: „De Classis benoeme eene Commissie met last en opdracht om a onze kerken op te wekken tot vermeerderde actie voor de School met den Bijbel en voor de Christelijke Pers, en om onze kerken bij dien arbeid zooveel mogelijk te steunen. Die Commissie tracht tevens middelen te beramen, om op plaatsen waar geen Geref. Kerk is, Gods Woord te verspreiden en de openbaarwording der Kerk voor te bereiden.“

Als leden der commissie worden benoemd de D. D. van Lummel, Esselink en Mol en de oud. Pool, v. d. Linden, v. Seters en Padmos. Aan die commissie wordt een finantieel crediet van f 25 verleend.

De vacature-beurten worden geregeld als volgt: Den Bommel in Oct. Ds. v. Velzen in Nov. Ds. Mol; Brielle in Sept. Ds. Kunst; Tinte in Oct. Ds. Mol, in Nov. eventueel in Oct. D. W. uit de Cl. Rotterdam; Hellevoetsloot in Oct. Ds. v. Lummel; Nieuw-Helvoet in Oct. event. een D. d. W. uit de Cl. Barendrecht; Ouddorp in Nov. Ds. Esselink; Spijkensse in Sept. Ds. Hoogenbirk; Roosanje in Oct. event. een D. d. W. uit de Cl. Rotterdam in Nov. Ds. v. Lummel; Melissant in Sept. Ds. Dekker in Nov. event. een D. d. W. uit de Cl. Barendrecht; Stellendam in Oct. Ds. Esselink.

Nadat de Assessor heeft voorgestaan in dankzegging, sluit de voorzitter de Vergadering. Op last der Classis,

G. J. H. ESSELINK,

Scriba.

Buitenland.

„Deutschland. Wat hebben de Duitse Theologen met het oog op den komenden vrede te zeggen?“

Hij deelden mede dat in een artikelenreeks, geschreven door leidende mannen in de Lutherse Kerk, met het oog op den komenden vrede betoogd is, dat er gearbeid moet worden tegen den demonischen haat, die zich tegen de vijandelijke volken openbaart, tegen de overschatting van de Duitse natie, waardoor men meent dat Duitsland in dezen oorlog geheel vrij uitgaat en te weinig rekening houdt met het feit, dat de goddeloosheid onder het Duitse volk steeds toenamt en het moreel steeds dieper zonk. Daarbij werd ook gewezen op het voortbestaan der geregelenteerde ontucht, op de prediking van de vrije liefde, het beperken der geboorte om zich te ontdoen van den last, kinderen op te voeden, en zich ongehinderd aan vermaak te kunnen overgeven. De Duitschers hebben toch geen extra plaats in deze wereld, alsof zij zonder meer op God kunnen rekenen als hun Bondgenoot. Men kan alleen rekenen op Gods hulp, als men boetvaardig buigt onder Zijn gericht en bereid is hetgeen gewonnen wordt aan macht en invloed, dienstbaar te maken aan de komst van Gods Koninkrijk.

Maar hierna is nog niet genoeg gezegd. Een groot gevaar voor het Duitse volk is een soort vaderlandsliefde, die niet alleen het Christendom met onverschilligheid bejegt, maar zich in de plaats daarvan wil stellen. Hoort men er niet van spreken, alsof de ontzettende wereldkrijg waarin men verkeert, een nieuwe Godsopenbaring is? Zeker, God regeert ook daarin, en wij hebben ons er op toe te leggen om te verstaan wat Hij daarin spreekt, maar de God die daarin spreekt, is Hij die door Mozes en de Propheten, door Jezus Christus en Zijn Apostelen tot ons heeft gesproken. De tegenwoordige Godsregering wordt eerst recht verstaan door Zijn openbaring in Zijn Woord. Van een nieuwe openbaring kunnen alleen zij spreken, die de werkelijke openbaring niet kennen. Wanneer deze zeggen dat de openbaring van overoude tijden is en dat wij nu moeten luisteren naar die van het heden, dan toonen zij dat zij van het Woord niets weten, waardoor God dagelijks tot ons spreekt; gisteren en heden en tot in eeuwigheid is het dezelfde sprake die tot ons komt. Men spreekt ervan alsof de Kerk een nieuwetaak heeft gekregen en alsof de Kerk zelf door den oorlog een geheel andere worden moet. Maar zij die aan Gods Woord vasthouden, zijn overtuigd, dat al moge de vorm en de methode door de tijdsomstandigheden veranderd worden, de Kerk des Heeren Jezus Christus heeft te prediken, Zijn zaligende en heiliggende Koninklijke heerschappij moet oplichten op aarde. Het patriotisme is menigien tot religie geworden. In zulk een gedachten-gang past ook het heidenschen spreken van een Duitschen God. Hoort men niet in kringen van gemeentelieden goed-Mahomedanisch beweren, dat de dood voor het Vaderland de ingang is

in het eeuwige leven? Christenen kunnen daarmee niet instemmen. Hoe ernstiger de tijd wordt, en hoe meer dooden er vallen, des te ernstiger hebben de Christenen te verkondigen, dat alleen in Christus, in oorlog en vrede, alle heil te vinden is.

Hoort men niet tegenwoordig in Duitschland verkondigen, dat men voor de belangen des vaderlands moet ijveren en dat men met heiligen gloed daarvoor zijn leven offert, Christenen weten dat wij hier geen blijvende plaats hebben; zij hebben gesmaakt de krachten der toekomstende eeuw en zien daarnaar uit. Zeker doen zij hun plicht. Zij betalen gewillig hun oorlogsbelasting, en als de Koning roept, nemen zij gewillig plaats in de rijen der strijders, onder de leus: weest den machten over u gesteld onderdanig. Maar dit is ook alles. Een tijdgeest wij die dood lieven, is voor hen geen groote tijd, maar een zware. Zij hebben een sterk besef van het gericht, dat in het tegenwoordige bestuur Gods ligt: een Goddelijk opwaarts voeren van het aardsche gebeuren, daarvoor bespreken zij niets.

Ons is het vaderland niet het laatste en het hoogste. Dat is ons Gods eeuwige rijk, het rijk, dat hier onze levensbron is en dat alleen stand zal houden, wanneer alle rijken, ook het Duitse rijk, verdwenen zijn.

Op deze wijze zoekt men in Duitse Christelijke kringen duidelijk te maken, wat er te doen is, wanneer de zoo vurig begeerde vrede weer herkegen is.

Engeland. Duitse Bijbelkritiek verworpen.

De oorlog heeft, volgens den bekenden Engelschen prediker Mac-Neill, menigen Engelschen theoloog afkeerig gemaakt van de hedendaagse Schriftcritiek, omdat deze uit Duitschland naar Engeland overgebracht werd. Genoemde Rev. Mac-Neill wijst er op, dat niet lang geleden een groep Duitse theologen in een stuk uiteenzetten, hoe zij over den oorlog dachten. Hierop werd door een groep Engelsche Godgeleerden uiteenzet, welke hunne opvatting was van den krijg. Merkwaardig is het op te merken, hoe deze twee stukken elkaander vierkant weerspreken, zoowel wat de feiten betreft als wat de waardeering der feiten aangaat. Maar, zoo betoogt Mac-Neill verder, als de discussie geloopt had over zekere oorlogen, personen en gebeurtenissen in den Bijbel, hadden de Engelsche theologen de Duitse geleerdheid bewonderd, en zouden zij hare onbevangenheid hebben toegejuicht, om te erkennen dat de Duitse geleerden onbevreesd de nieuwe methoden van critiek wisten toe te passen. Maar nu kan men tot de Duitschers zeggen: „Heeren, ten opzichte van den tegenwoordigen oorlog ben ik uw gelijke in kennis van feiten, data's, documenten, personen en drijfveren, en toch verschil ik geheel van u in de verklaring van deze verschillende dingen, voorzover zij de aanhangige kwestie van de motieven en de verantwoordelijkheid van dezen oorlog betreffen; waarom zou ik dan een dwijsterling genoemd moeten worden, als ik uw wijzegeerte interpretatie van Bijbelsche data's, documenten, personen en monumenten, die duizenden jaren van ons afstaan, niet aanvaard?“

Dit is niet onaardig opgemerkt. Als deze oorlog Engelsche Godgeleerden doet breken met een Schriftcritiek die in de Engelsche kerken zooveel verwoest heeft, zou dit een groote winst zijn.

— Spotterstot bidders gemaakt.

Ook van Engelsche zijde wordt het feit geconstateerd, dat menigen die in de loopgraven strijdt of gewond in de hospitalen nederligt, anders dan vroeger over God en Goddelijke dingen is gaan denken. Uit allerlei brieven van Engelsche soldaten blijkt het in 't gewoel en de ellende van het oorlogsveld, dat mannen die tot hertoe een goddeloos leven geleid hadden, gingen bidden. Zoo leest men in een van die brieven van het Engelsche front het volgende: „Wij hadden in het begin een zeker aantal mannen, die den draak staken met de prediking en met den godsdienst in het algemeen. Sommigen van hen waren gewone „Black guards“ van lagen stand, maar anderen behoorden tot de wel opgevoede klassen. Maar sedert het gevecht te wordt hun godslastering niet meer gehoord, en dezelfde menschen vallen op hunne knieën en bidden in tegenwoordigheid van hunne kameraden. Een nieuwe godsdienstige geest is ontwaakt.“

Hetzelfde verschijnsel wordt in Frankrijk opgemerkt. Dr. Saillens die onder de Fransche troepen werkt, spreekt dezer dagen te Londen reeds van een „revival“ onder de soldaten. Reeds worden er stemmen vernomen om de vele brieven van het front, die van het ontvangen van krachtige godsdienstige indrukken getuigenis afleggen, in boekvorm vast te leggen. Voor een komend geslacht kan dit een nieuwe apologetische worden. In Duitschland heeft men op dit gebied reeds de hand aan den ploeg geslagen.

N.-Amerika. Zending vanwege de Chr. Geref. Kerk onder de Mormonen.

De Zending onder de in de nieuwe wereld wonende Mormonen is buitengewoon moeilijk; immers wordt ze gedreven onder menschen die in eigen oog alleszins godsdienstig zijn door zich „de heiligen der laatste dagen“ te noemen. De heidenen, zoo noemen de Mormonen allen die niet tot hen behooren, de heiligen der laatste dagen, zouden wiften bekeeren, is in hunne oogen het toppunt van dwaasheid. Zendingen, die jaren lang onder de heidenen gebed hebben en met het oog op hun gezond-

heid een tijd lang in het heerlijk klimaat van Utah werkten, getuigen eenparig, dat de arbeid onder de heidenen niet zoo moeilijk valt als onder de Mormonen.

Toch zoekt de Chr. Geref. Kerk nog altijd onder de Mormonen het verlorene. De broeders van Denver besloten in overleg met de zending-deputaten van de Classis Pella op eene vergadering, den 1sten Juli te Denver gehouden, dezen arbeid met kracht voort te zetten. In weerwil van de vele moeilijkheden aan den arbeid onder de Mormonen verbonden, is er veel dat aanspoort om in de kracht Gods voort te gaan. Ten eerste heeft de Heere aan de Chr. Gereformeerde Kerk aanvankelijk een goepeerde deur gegeven. Door middel van haar arbeid zijn reeds enkelen voor de diepten Satans de oogen open gegaan. Ten tweede heeft de Heere den Christenen van Hollandschen oorsprong een roeping gegeven in betrekking tot de stamverwanten in Utah. Veie Hollanders werden verleid en bedrogen. Men beweert dat er te Salt Lake City en Ogden een 4500 Hollanders wonen, waarvan niet minder dan 3000 Mormonen zijn. Ook de Duitschers, Denen, Zweden en Noorwegers werken er onder hunne stamverwanten. Daarom ligt het op den weg der Chr. Geref. Kerk, onder de Hollanders, die in den strik van het Mormonisme vielen, te arbeiden. Ten slotte mag men gelooven dat tal van Hollanders bloot in naam, niet van harte overtuigde Mormonen zijn. Was dit het geval, dan zouden de zaken haast hopeloos, in elk geval veel hachelijker staan.

Er zijn onder de Mormonen vele eerlijke en oprechte menschen, maar hunne leiders zijn, behoudens gunstige uitzonderingen, verleiders, die de alerverderfelijkeste leeringen verbreiden.

Ze hebben een Evangelie geheel naar den natuurlijken mensch. Alle denkbare dwalingen van vroeger of later tijd hebben ze op den naam van Jezus gezet. Hun talloze ketterijen kunnen gevoegelijk tot een drietal grondwalingen herleid worden. Hun godsgebeep is puur heidens. Ze leeren dat God vleesch is en zijn liefste vleeschelijk. Hij leeft in veelvuldigheid en brengt vele goden (zielen van menschen en engelen) voort. Bijgevolg is hun God niet eenig, eeuwig, onzienlijk, alwetend, alomtegenwoordig en almachtig. Waar ze er nu sterken nadruk op leggen, dat de mensch naar Gods beeld geschapen is en dit beeld vertoonen moet, daar kan een iegelijk de gevolgtrekking maken, en behoef het geen vraag meer te zijn of de veelvuldigheid wel wezenlijk tot hun godsdienst behoort. De verdierlijking zoowel als de vergoddelijking van den mensch vloeien voort uit hun godsgebeep.

Hun tweede grondfout is de leer van de voortgaande en steeds toenemende openbaring Gods aan den mensch. Ze beschouwen den Bijbel wel als een goddelijk boek, maar ze vinden het belachelijk om te meenen, dat de openbaring Gods met den Bijbel is afgesloten en dus de gansche waarheid in dit ene boek is vervat. Zoo beschouwen ze het boek van Mormon en andere Mormonische geschriften als de vrucht van deze voortgaande openbaring. Ze ontkennen wel, dat ze het boek van Mormon als hun Bijbel vereeren, maar ze belijden toch in art. 8 van hun geloofsbelijdenis letterlijk: „Wij gelooven ook dat het boek Mormon het Woord Gods is.“ Uit dit heilloos beginsel van voortgaande openbaring zijn voorts te verklaren hun vereeren van het „levend orakel“, zooals ze hun President noemen, hun droomen, gezichten, stemmen, engelbezoeken en al dergelijke dwaze dweperij, die niet zelden in dienst gesteld wordt van de booze lusten des vleesches.

Hun derde fundamentele gedachte is, dat hunne kerk het koninkrijk Gods is, en dan wel geopenbaard met uiterlijk gelaat. Hieruit is te verklaren hun onwroeten in de hooge politiek en hun priesterdwang; hun prachtliefde en hun ceremonieën; hun ongebreidelde eerzucht en hun leven in de toekomst. Christus noemt zijn ware kerk het zout der aarde, maar zij willen als kerk aan de spits der wereld staan, en ze gelooven vast, dat dit doel eindelijk bereikt zal worden. Christus zal weldra tot zijn tempel in Salt Lake City komen en dit alles voor hen verwelken.

Men gevoelt, dat hier de diepten des Satans zijn. Het Mormonisme ligt geheel in den geest des tijds en op één lijn met den afval onzer dagen. Het is anti-christendom in den naam van Christus, en het zal ongetwijfeld het zijne doen om den mensch der zonde voort te brengen. Ze zijn zeer verleidelijk. Dit blijkt al dadelijk uit hun belijdenis, bestaande uit dertien korte artikelen. Hier zijn vele van hun voornaamste dwalingen opzettelijk zwegen; terwijl er bovendien een andere zin aan de woorden gehecht is. De zendingen komen steeds met den Bijbel bij de menschen, en weten over de duistere schriftuurplaatsen (dwaal-)licht te ontskeen.

Ze spreken veel van het algemeen verval van het Christendom onzer dagen en in verband daarmee van het herstel der ware kerk door Josef Smith en zijne heiligen. Veie dingen begunstigen hierbij hun pogen. Het buitengewone en bestiale van hun voorstelling neemt de onkundige en dweeppiezie zielen in beslag. In elk menschenhart leeft een diepe begeerte naar aardsche glorie. Als men dan plotseling zoo bestialt wordt gewagen van de heerlijkheid in het verre Westen, waar men het goud en het zilver zoo maar uit de bergen haalt en waar allen leven als broeders en zusters; waar de Heere voortdurend spreekt, en waar de onbekende dooden nog geraldig kunnen worden, — ziet, dan laten velen zich hierdoor betoveren. Inzonderheit de arme en onkundige menschen laten zich licht meeslepen.

Vaak ontvreden met eigen toestanden en in Europa veelal met weinig rooskleurige vooruitzichten voor zijne kinderen, beschouwt men de Mormoonische zendingen als reddende engelen, wanneer deze beloven hun gratis naar het land der belofte te zenden. Zoo omhelzen velen een godsdienst, dien ze niet begrijpen, maar die van meetaf voordelig is en geen kruis, maar terstond een kroon belooft. Zien ze dan later in de nieuwe wereld de ruwe werkelijkheid, dan gebeurt het niet zelden, dat ze het vertrouwen in allen godsdienst verliezen en met wrok en wrevel vervuld worden jegens God en den mensch.

Het verblijft ons, dat onze broeders in de nieuwe wereld zich het lot der bedrogenen aantrekken en dat deze arbeid in de rechte banen geleid wordt.

Korea. De Japanische regering en de Chr. scholen.

In geen land heeft in deze eeuw de zending zooveel terrein veroverd als in Korea. Sedert het door Japan geannexeerd werd, is het Koreaansche volk steeds meer gerchristianiseerd. De Japanische regering schijnt echter de zendingen niet te willen bevorderen. Althans zij heeft bevolen, dat binnen een tijdperk van vijf jaar in de Christelijke scholen van Korea de Bijbel niet meer als leersboek mag gebruikt worden, en dat in de schoolgebouwen geen godsdienstige oefeningen mogen plaats hebben. De Japanische Directeuren van het onderwijsdepartement bezocht Europa en zag, dat in sommige landen het onderwijs geheel godsdienstloos is.

Hetzelfde wil hij nu ook in Korea invoeren. De leiders van de zendingsscholen hebben den Directeuren echter te kennen gegeven, dat zij liever hunne scholen sluiten, dan het onderwijs voortzetten wanneer de Bijbel geweerd moet worden.

Hieruit is te vreezen, dat nu Japan zijn invloed in het Oosten, vooral in China uitbreidt, dat niet ten goede van de Zending komen zal.

GEMENGD NIEUWS

Tweede Bijbelbijbel. Op aankoopbiljetten kon men deze dagen in Berlijn lezen, dat de voormalige toneelspeelster van het "Deutsche Theater" Hedwig Mangel voorlezingen wilde houden uit de Bijbel, afgewisseld door Harmoniumspel. Daarom gaat menigvuldig naar de Harmoniumzaal in de Steglitzerstrasse 35, een ruimte die zich om haar waarden eenvoud voor zulke voorlezingen goed leent. En daar op het onversterkte toneel zag men Hedwig Mangel weder, bij een tafeltje gezeten op een met leder bekleedde stoel. De ster die eenmaal in de toneelwereld geschitterd had, was in een eenvoudig donker kleed gehuld, hare oogen waren op een Bijbel geslagen. Drie schieden in gouden lijsten hangen achter haar, waarop te lezen staat: "Uw Woord is enkel waarheid", "de Waarheid zal u vrij maken", "Ik ben de waarheid". Deze waarheid schijnt in het leven der toneelspeelster een afgeheel ommekeer te weeg gebracht te hebben. Dat zij bij het uitoefenen van haar beroep zenuwziek geworden was, vond men betreurenswaardig, maar het viel niemand bijzonder op. Veel bedenkeijker werd het geacht, dat zij "vrome traktaatjes", gelijk men ze noemde, onder hare collega's uitdeelde. Wel werd ook opgemerkt, dat moeder en dochter Mangel - de vrije namiddagen van de Zondagen voor godsdienstige conversaties - gebruikten - denker eens aan - en dat zij de samenkomsten eener Methodistische secte te Charlottenburg liever bezochten. Men noemt het "wakkeldje", wanneer men op jammerlijk z.g. galante avonturen uitgaat; maar als men godsdienstig wordt, dan is het waansin. Het feit dat de voormalige schouwspelster van het toneel tot het Leger des Heils overging, werd als godsdienstwaanzin aangemerkt. Sedert zijn zes a zeven jaren verlopen, op nu onlangs las Hedwig Mangel voor een niet al te groot publiek - de tijd van 6-7 uur is zeer ongeschikt - uit den Bijbel.

Zij is geen toneelspeelster meer, maar zij bleef een kunstenaar. Eerst klonk het heerlijk Harmoniumspel van mevrouw Simon-Hervits door de zaal. Daarna begon mevrouw Mangel zonder enige inleiding hare voorlezing, eerst uit het Oude Testament. Het wedergeven van de Bijbelwoorden was natuurlijk en eenvoudig, gelijk Gods Woord is. Zij had geen pathos nodig, de kracht van Gods Woord kwam van zelf uit. Het zoeken van een vrouw voor Isaac, de toedracht van zaken in het ouderlijke huis van Rebekka en hoe Esaus het recht zijner eerstegeboorte verkoopt - uit alles werd door Hedwig Mangel zoo schoon wedergegeven, dat het in de bonte Oostersche kleuren voor oogen kwam te staan. Daarop volgde weer harmoniumspel. Ten slotte las de kunstenaar Matthaeus 10 voor, de roeping en uitzending der 12 apostelen. De voorlezer ziede tot de vergadering "tot weersien" en trok zich daarna terug. Dat was alles, maar het was zoo rustig en schoon, dat men dankbaar deze taal verliet kon. Het verliet, dat elken Woensdag zulke voorlezingen gehouden worden. Bij den uitgang was een schaaf waarop men zijn gaven nederlegde. Op een schild las men: "Voor onze heiden! De liefde eindigt nimmermeer!"

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DE VREEMDE.

IV. DE DOCHTER.

Willem Stevens was, gelijk we reeds zagen, volstrekt geen ongodsdienstig mensch. Hij was trouwens christelijk opgevoed en nam steeds zijn "godsdienstplichten" waar, zooals hij dat noemde. Toch gevoelde hij zelf, reeds na het korte gesprek, dat zijn godsdienst en die der juffer niet dezelfde waren. Beiden kenden zij de Schrift; beiden geloofden zij de waarheid dat alles in Gods hand is, maar toch gevoelde Willem hoe hij zich niet licht tegenover een vreemde zou hebben uitgesproken als deze juffer deed. De waarheid was, dat bij Stevens de waarheid nog niet verder gekomen was dan tot het hoofd, terwijl zij bij de dochter van den baron tot het hart was doorgedrongen. En zoover moet het komen, zal het goed zijn. Want uit het hart zijn de uitgangen des levens, zegt Gods Woord. En daarom kan er geen nieuw leven zijn zolang het hart niet vernieuwd is.

Een week ging voorbij, en nog altijd was de baron niet weder op het kantoor verschenen. Stevens besloot nog eens te gaan zien hoe de zaken stonden, waarbij het hem niet ongevallig was, dat hij weder gelegenheid zou hebben ook de dochter dea huize te spreken. De zieke bleek niet veel voor of achteruit te zijn gegaan. Maar de dokter had, gelijk de juffer zeide, goede hoop gegeven dat het over een paar weken wel weer in orde zou zijn. Stevens echter, vreezende dat het nog wel langer duren kon, ging zelf eens met den geneesheer spreken en deze zei in 't kort: De zieke is volstrekt niet in een

gevaarlijken toestand wat zijn leven betreft, maar wel vrees ik iets anders. Zijn hoogmoed en al wat er gebeurd is, hebben zijn hoofd verward. Al wat inspanning bij het denken vereischt, deugt niet voor hem. Komt hij op het kantoor terug, dan wordt hij bijna zeker toch binnenkort weer ziek. Daar u zijn meerdere zijt zou ik wel gaarne zien dat u aan zijn dochter verteldt, dit van mij gehoord te hebben. Dan is zij er eenigszins op voorbereid.

"Maar hoe moet het dan gaan?" vroeg Stevens. "De man bezit, onder ons gezegd, zoo goed als niets. Waar moet hij van leven als hij het kantoor kwijt raakt?"

"Ja, dat is eigenlijk mijn zaak niet," sprak de geneesheer. "Maar ik heb medelijden met hem, althans met de dochter, want de vader heeft eigenlijk zijn ongeluk zich zelf te wijten. Daarom ben ik blij dat u gekomen zijt. Nu dacht ik zoo: De Compagnie heeft allerlei postjes en baantjes te bevelen. Als de baron eens een werkje kreeg van minder beteekenis, maar dat ook weinig inspanning eischte, dan waren die twee geholpen, en wel op de beste wijze."

Stevens dankte den geneesheer en vertrok, vast voornemens om zoo mogelijk naar de gegeven raad te handelen. Heel moeilijk was dit nu juist niet. Reeds na een week had hij een werkzaamheid gevonden, die passen zou.

De Compagnie bezat namelijk te Amsterdam een aantal pakhuizen, waarin de goederen werden opgeslagen, die de schepen aanbrachten, en vanwaar de koopwaren dan weer naar elders werden vervoerd. De "baron" kreeg nu door tusschenkomst van Stevens een aanstelling als toezichthouder op het ontvangen en verzenden der goederen. Dit was een werk dat weinig inspanning eischte, maar alleen nauwkeurigheid en oplettendheid. De baron was er zeer mee gediend, wijl hij best begreep, dat hij 't nu makkelijker zou krijgen. Dat hij in rang achteruit ging, vatte hij niet, en evenmin dat hem een weldaad werd bewezen. Integendeel hij bleef dezelfde als voorheen. Zoo waar is wat de Schrift zegt van den dwaas, dat al werd hij in een vijzel gestooten, zijn dwaasheid niet van hem wijken zou.

Doch al begreep ook de vader niet welk een gunst hem werd bewezen, de dochter vatte het des te beter. Zij ging een bezoek bij Stevens afleggen om hem dank te zeggen voor de wijze, waarop nu alles was geschikt. Willem had natuurlijk zijn moeder verteld wat hij ten huize van den baron gezien en gehoord had, en dit had de belangstelling der oude vrouw in hooge mate gewekt.

Toen dan ook de juffer verscheen, doch Stevens niet thuis vond, ontving zijn moeder haar recht hartelijk, en nam gaarne op zich den dank aan haar zoon over te brengen. Al pratende kreeg de bezoeker onwillekeurig groot vertrouwen in Willem's moeder, temeer tot zij uit de woorden van deze bespeurde, dat die geen vreemdeling was in de dingen van Gods Koninkrijk. Zij raakten in een lang en aangenaam gesprek, waarin de oude vrouw te weten kwam, wat weinigen wisten, en dat later van groot belang zou blijken.

De baron droeg den bijnaam hem gegeven toch niet geheel ten onrechte. Hij stamde uit een adellijk geslacht, dat van Vervuuren, hetwelk gelijk meerdere in de tweede helft der zestiende eeuw uit de Zuidelijke Nederlanden naar Noord-Nederland was gevlucht. Dit geschiedde om de vervolging te ontgaan waarmee alle niet Roomschen bedreigd werden. Ruim een eeuw hadden de Vervuuren in Nederland gewoond. Zij waren er tot rijkdom en aanzien gekomen, al kon hun adeldom hier niet gelden. Wij weten reeds hoe de vader der juffer door zijn dwaze handelingen zooveel verloor dat hij van rijk arm werd.

Zooals de bezoeker verder vertelde, had haar vader zich nooit veel om de hoogere dingen bekommerd waarvoor zijn voorvaders geleden en gestorven hadden. Hij had hoofdzakelijk zijn goeie en aardse voordeel gezocht, al was dit laatste hem dan ook ontgaan. Haar moeder daarentegen, zoo vertelde mevrouw Walburg, gelijk de bezoeker heette, was een godvrezende vrouw geweest, die ook haar kinderen in de vrees des Heeren had opgevoed. Van die kinderen was echter nog maar één in leven, dezelfde die deze dingen verhaalde. Ook de moeder was reeds jaren geleden in vrede ontslapen.

"Was vooral na den dood zijner vrouw, dat de man zich overgaf aan de gewaagde ondernemingen waarvan wij gesproken hebben. Toen alles mislukte volgde voor de twee overgebleven een boze tijd, inzonderheid voor de dochter. Al de vroegere welstand was verdwenen, en Walburg in overvloed groot geworden moest nu trachten rond te komen als huishoudster met het weinige dat haar vader nog over had. Doch zij aanvaardde met moed haar moeilijke taak. Wat haar daartoe kracht schonk, zal de lezer reeds bespeurd hebben uit het gesprek dat zij met Willem Stevens hield. Hoe zij haar werk verrichtte was tevens bij zijn bezoek gebleken.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wollega, J. W. v. d. Bosch, te Culemborg. — Waardhuizen c. a., A. D. C. Kok, te Scharendijke. — Urk, R. K. M. Hummel, te Heerenveen. — Broek op Langendijk, R. W. de Jong, te Werkendam. — 's Gravenhage, G. M. van Rennes, te Dussen.

AANGENOMEN: Herwijnen, J. P. Vischer, te Huizen (N.H.). — Gaasmeer, G. A. Langhout, te O. en N. Bildt.

BEROEPEN: Zijk en Veeaten, B. van Halsema, te Haastrecht. — Axel, Haarlem (A) en Serooskerke, H. S. Bouma, te Hoogeveen. — Oostheim, Gaast c. a. en Plaam c. a., G. D. Scheepma, te Roodeschool. — Helmond, G. M. van Rennes, te Dussen. — Duurswoude, R. Haisma, te Hindeloopen. — Raamsdonk c. a., H. N. Basuiki, te Moerdijk.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Driessum, J. Kraaij, te Hasselt. — Oud-Beijerland, G. H. Beekenkamp, te Delft. — Ouderkerk a/d. Amstel, L. C. W. Ekering, te Woubrugge. — Oldebroek (2e pred. plaats), M. Jongebreur, te Veenendaal. — Rijssen, A. H. J. G. van Voorthuizen, te Zegveld (bij Woerden). — Winterswijk (toez.), G. H. Steijn, te Sappemeer.

AANGENOMEN: Dinteloord en Prinscland (verb. bericht), B. G. C. Steenbeek, te Dirksland.

BEROEPEN: Waarder (bij Woerden), K. van As, te Moerkapelle. — Noorden, K. P. Datema, te Muiden. — Poppingawier en Deersum, G. Horreits de Haas, te Sneek. — Gorinchem, M. van Gricken, te Delft. — Asperen, L. C. W. Ekering, te Woubrugge. — Bergschenhoek, H. Japchen, te Loonop-Zand. — Arnhem, R. Steenbeek, te Scherpenisse.

Een week ging voorbij, en nog altijd was de baron niet weder op het kantoor verschenen. Stevens besloot nog eens te gaan zien hoe de zaken stonden, waarbij het hem niet ongevallig was, dat hij weder gelegenheid zou hebben ook de dochter dea huize te spreken. De zieke bleek niet veel voor of achteruit te zijn gegaan. Maar de dokter had, gelijk de juffer zeide, goede hoop gegeven dat het over een paar weken wel weer in orde zou zijn. Stevens echter, vreezende dat het nog wel langer duren kon, ging zelf eens met den geneesheer spreken en deze zei in 't kort: De zieke is volstrekt niet in een

Advertentiën.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Een weduwe wier kinderen nog veel te jong zijn en die beslist een

vertrouwd ervaren zakenman
noodig heeft in haar winkel en groosierderij, vraagt intem iemand van besl. Chr. beginselen, G. G., die zich geheel aan haar zaak wil geven. Voorwaarden nader te regelen. Brieven met besliste opgave van Godsd. leeftijd, werkring en referentie onder lett. T. aan het bur. van dit blad.

Net persoon, met ruim vrijen tijd, wenacht voor Christ. School of iets dergelijks te
collecteeren
op nader overeen te komen voorw. Prima ref. Br. fr. lett. S. aan het bureau van dit blad.

GOLDSCHMEDING
PIANO'S - ORGELS.
KALVERSTRAAT 58 - WARMOESSTRAAT 141.
UTRECHTSCHESTR. 118 - KEIZERSGR. 209-303
AMSTERDAM.

Bij J. H. KOK te Kampen is verschenen de

3° geheel
HET HUWELIJK
DOOR DR. A. DUPONT
Geneesheer-Directeur te Ermelo

Een uitnemend boek voor Gehuwden en Verloofden, met geneeskundige wenken, nuttige raadgevingen en ernstige waarschuwingen, waarvan in korten tijd reeds de DERDE DRUK is verschenen. Door de gansche Chr. Pers. dringend aanbevolen. Prijs f. 1.00, in stemp. f. 2.40. Verkoopbaar in elke Boekhandel en bij den Uitgever J. H. KOK te Kampen.

Vraag uitvoerig prospectus.

SPERO's lijvige brochure "De Sjóol en de nederdalling ter helle" ligt in den boekhandel voor U gereed.

Hoofdpijntabletten
- van Dr. BARTON.

De hevigste, telkens terugkerende hoofdpijn geneest. De zwaarste hoofdpijn is binnen enkele minuten radicaal verdwenen. Zij die veel vergaderingen moeten bezoeken of zeer veel moeten spreken of lange reizen doen, geven wij den raad om ze beallist altoos bij zich te hebben. De prijs is per glazen koker met gebruiksaanwijzing franco thuis **70 cts.** Afgehaald (ook bij een drogist) is de prijs **60 cts.** (Bij vooruitbetaling.) Let op den naam. Naamakk is waardeloos.

Generaal-Agent:
K. S. DE BOER, Sneek.
Alom verkoopters gevraagd.

EEN UIT VELEN.

De heer JOH. DE JONGE te Nieuwe Pekela schreef ons: "Zied mij a. v. pl. nog een glazen koker met Dr. Barton's Hoofdpijntabletten. De vorigen hebben mij best voldaan. Ik kan niet nalaten zulks te berichten. U moogt dit gerust publiek maken."

EEN NIEUW BOEK VAN MAURO

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen zooveel

De Dag des Menschen

UIT HET ENGELSCH van
Mr. PHILIP MAURO

Schrijver van: "666. Het Getal des Menschen"
238 Pagina's. Prijs f.1.50. In stemp. f.1.90.

Bij alle Boekhandelaren voorhanden.

Niemand verzuime dit interessante boek te lezen

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.

Eerstvolgende Afvaarten naar:
PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.

STOOMSCHIP.	Vertrek van				
	Amsterdam.	La Coruna.	Vigo.	Leixoes.	Lissabon.
1) Vrachtschipschip .	25 Aug.	—	—	31 Aug.	1 Sept.
2) ZEELANDIA . . .	1 Sept.	4 Sept.	5 Sept.	—	6 "
3) Vrachtschipschip .	8 "	—	—	—	—
1) GELRIA	15 "	18 Sept.	19 Sept.	—	20 Sept.
2) Vrachtschipschip .	22 "	—	—	28 Sept.	29 "

1) Sneldienst voor Passagiers en IJgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres. Naar Pernambuco en Bahia alleen voor Passagiers.
2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).
3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Macelo en Victoria).

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikdijk 131 te Amsterdam, Telegram-adres: REALLOYD, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.

GRONINGSCHE HYPOTHEEKBANK VOOR NEDERLAND.

BIJKANTOOR: ZWOLLE, BLOEMENDALSTRAAT 18.

DIRECTIE: **M. BROUWER.**
Mr. H. VAN DER VEGTE.
F. J. BOLT.

5 % PANDBRIEVEN.
5 1/2 % HYPOTHEEKRENT.

Drukkerij De Standaard Amsterdam

Warmoesstraat 96 - Int. Tel. Noord 2315

Ciroulaire - Programma's
Convocatiën - Bestekken
Aandeelen - Prospecti
Dissertatiën
en alle andere Drukwerken

Uitvoering vlug en net - Prijsberekening billijk

Zending onder de Joden van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Verantwoording van 17 Juli tot 14 Aug. 1915.

Jaarl. contributies van Oudewater f.5; Aalten f.10; Vledder f.1; Werkendam (A) f.10; Oudega (Sm.) f.2.50; Oppenhuizen f.2.50; Berkel f.5; Achlum f.1; Zweloo f.2; Oostvoorne f.1; Engwierum f.2.50; Anjum f.5; Zegwaart f.5; Bodegraven f.10; Blokzijl f.2.50; Garrijp f.5; Onstwedde f.1; Schiermonnikoog f.1; Westmaas f.3; Haarlem (C) f.15; Marium f.2.50; Ommen f.5; Kockengen f.2; Wolphaartsdijk f.2.50; Arum f.1; Vreeland f.1; Katendrecht f.3; Nes en Wierum f.1; Klundert f.10; Wams f.1.50; Assen f.5; Driebergen f.5; Oostwold f.10; Haarlem (A) f.2.50; Groningen (A) f.1.50; Kollum f.5; N. Lekkerland f.2.50; Vreeswijk f.1; Hillegersberg f.1; Gaast f.1; Wormerveer f.3; Appelscha f.1; Haaksbergen f.2.50; Vorden f.2.50; Dieren f.5; Sellinger f.1; Holten f.2.50; Overschie f.1; Paesens f.1; Broek op Langendijk f.10; Middelstum f.5; Apeldoorn f.5; Emmen f.2.50; Dirks-horn f.2.50; Strobos f.2.50; Zonnemaire f.1; Schoondijke f.5; Serooskerke f.3.

Collecten of bijdragen van Geldermalsen f.5.53; nagit f.1.50; Helmond f.6.30; Wapenveld f.8.90; Barneveld f.10; Epe f.5.39; Kootwijk f.2.50; Bergen op Zoom f.9.72; Oud-Vossemeer f.7.70; Krabbendijke f.19.27; Anna Jacobapolder f.10.45; Tholen f.6; Oudega (W.) f.15; Huidenschip f.4.15; Noord-Evang. Zendingf. f.25; Aduard f.37.80; Bedum (A) f.61.19; Eninge f.28.58; Groningen (A) f.122; Groningen (B) f.71.65; Haren f.22.81; Kiel-winderveer f.8.84; Onderdendam f.6.80; Sappe-meer f.23.97; Ten Boer f.26.08; Thesinge f.28.03; Wetsinge Sauwerd f.16.75; Zuidbroek f.7.50; Zuidwold f.34.52; Leeuwarden f.22.28; Boksum f.15; Wirdum f.15; Beetgum f.15.80; Hijaard f.15.30; Oenkerk f.12.65; Huizum f.7.50; Dronrijp f.7.00; St. Jaa. Parochie f.5.42; Wartena f.4.30; Leerdam f.18.42; Hardinxveld f.2.50; Noordeloos f.2.50; Middelstum f.9.40; classis Bolsward f.95.09; Reeuwijk f.1.50; Genemuiden f.5.80; Langeslag f.9.50; Zalk f.2; Zwartsluis f.2.50; Surhuister-veen f.18; Bergum f.6.06; Boornbergum f.5.62; Donkerbroek f.2.50; Drachten f.5; Drachtster Compagnie f.12.15; Drogeham (A) f.13.22; Duurswoude f.6.20; Garrijp f.35.57; Opeinde f.15.75; Oudega (Sm.) f.2.50; Rottevalle f.9.52; Ureterp f.7.40.

Giften van Zondagschoolvereniging te Gorkum f.5; gev. in de coll. te Winsum f.5; Meij. d. R. te Oudshoorn f.2; een catechisant v. Ds. Rullmann te Utrecht f.2.50.

Ds. H. C. VAN DEN BRINK,
Dieren, 14 Aug. 1915. Deputaat-Quaestor.

De tweede druk van

Ds. N. Y. VAN GOOR,

Het Geloof -

- der Vaders

is nu verschenen en kost

ingen. f.2.75, geb. f.3.25.
groot formaat, 430 bladz.

Een ieder koope deze uitgebreide verklaring onder Geloofsbelijdenis bij zijn Boekhandelaar of den Uitgever

GRONINGEN, Firma JAN HAAN

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen

IN HEILIGE HOEDE

EEN TWAALFTAL
OVERDENKINGEN

DOOR
P. J. SMINK J.Bzn.

Prijs f.1.- Gebonden f.1.40

Een zeer aanbevelenswaardig boek, geschreven met het oog op den donkeren tijd dien wij thans beleven.

Den leden van de Vereniging ter bevordering der Christelijke Lectuur is dit boek gratis toegewezen.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereniging:

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

van de Gereformeerde Kerk te Asperen f.6.51; te Giesendam f.18; te Giesen O. en N-kerk f.23.21; te Gorinchem f.27.67; te Langerak f.7; te Leerdam f.23.16; te Lexmond f.13.95; te Meerkerk f.5; te Noordeloos f.12.41; te Otterland f.13.50; te Schoonrewoerd f.6.52; te Vianen f.6; te Anna Jacoba Polder f.14.68; te Bergen op Zoom f.3.50; te Krabbendijke f.12.75; te Oud Vossemeer f.7.30; te Tolon f.2.89; te Poortvliet f.2.15; te Rilland f.2.50; te Arne-muiden f.4.73; te Domburg f.1.08; te Gapinge f.2.88; te Grijskerke f.18.25; te Koudkerke f.17.34; te St. Laurens f.3.27; te Meliskerke f.9.00; te Middelburg A f.23.38; te dito B f.13.08; te dijk C f.27.39; te Oostkapelle f.12.25; te Serooskerke f.19.22; te O. en W. Souburg f.13.50; te Veere f.13.62; te Vlieninge f.14.31; te Vrouwenpolder f.4.95; te Westkapelle f.1.50.

Aan Schenkingen:

door den heer Jac. Vriend Nzn. te Andijk f.5. door den heer A. Sonneveld van N. N. te Aarlanderveen f.10; door Dr. H. H. Kuiper van D. A. M. te Rock Valley Iowa (N.-A.) f.25.

Voor de Medische Faculteit:

(Contributien) door den heer S. Bolman uit Britsum f.5.50, uit Huizum f.25, uit Leeuwarden f.94.25, uit Wirdum f.3.50, uit Stiens f.2, samen f.130.25; door den heer D. de Bruyn IJzn. uit Hazerswoude (dorp) f.79.75; door den heer J. van der Velde uit Akmarf f.2, uit Hasker-horne f.2, uit Joure f.3, uit Oudehaske f.2, uit Oldehoorn f.9.50, samen f.18.

(Schenkingen) gevonden in de collecte Ger. Kerk te Maassluis f.5; door den heer A. Sonneveld van N. N. te Aarlanderveen f.5.

Voor het Studenten Studiefonds:

a deposito ontvangen van de Hulpvereniging te Vlaardingen contributie over Juli f.8.60.
H. W. v. MARLE Jr., Penningmeester.
Amsterdam Keizersgracht 162.

BOAZ-SPAARBANK
AMSTERDAM.
Hoofdkantoor: HEERENGRACHT 139.
Bijkantoor: BLOEMGRACHT 164.
Rentevergoeding 2.88 %
met winstaandeel.

Dit blad is
Bijdragen
van dit bl.
Advertentiën
Insendingen
vangen, kun

„Mijn 1

Toen de pen had, paradijs st tweeërlei: h zijn, oftewel Beeld of er niet. Go Beeld zou i teren kon origineel te De mens beslissende of uit volle God wilde niet, dan v van hem n staand, zelf lend wezen. Als drag pas gescha schepsel. N persoon wat hiervan lag was in geli dat Beeld z Niet alsof zouden zijn, aan één mo drukt, om d in oneindig daarom zou menscheid afschaduwen bepalen hoe eindeloos a in hun v mensch iets Beeld Gods bepalend, n zich in hem Rijk, schie af hankelijk. En juist d fluisterde h met dit Bee vrij. Wees Gods, maar uw overleg eigen, een komend, een

Adam koo en hiernée zijn binnenst regel. Vandaar i genade toen en regel van Op Sinaf bracht de W maar legde s maar de wed de Wet God zondaar wed schrijft Hij binnenste. Wat in die ten deel valt slechts, wat erlangen van mensch gesc demonisch of Zeker, de w dit, dat wie i er niet meer i in het parad daarentegen i schepping de Gods gesche Van daar gee op schrift, m Let er nu Schepping is, maar met all Wat we na anders dan wezen van h magneet en e legd. Er komt b zooveel meer, maar de na dingen zit in werkt er van Niet ander komt uit t s en schiet bla besteld heeft roos zoo heel